

ULTIEME VAKANTIEBELEVINGEN ZONDER VLIEGTUIG

BESPAAR
OP JOUW CO2-
UITSTOOT!

Met een cocktail genieten op een hagelwit strand, als een ware Freek Vonk in een ongerepte wildernis dieren spotten of een meerdaagse wandeltrektocht maken door de bergen. Door dit soort belevingen laden we op en komen we even los van ons dagelijkse leven. Reizen en op vakantie gaan is heerlijk, maar we weten ook dat verre vlieguren enorm belastend zijn voor het klimaat. Gelukkig hoef je voor mooie avonturen en droombelevingen echt niet uren in het vliegtuig te zitten. Dichter bij huis is heel veel moois te beleven.

ULTIEME
VAKANTIE-
BELEVINGEN
DICHTBIJ

Wist je dat een retourtje naar Brazilië (5.400 kg CO2-uitstoot) gelijk staat aan: 7 jaar met de auto naar je werk of 12 jaar vegetarisch eten?

Vliegen is een van de meest vervuilende manieren van transport. Als we de klimaatafspraken willen halen, moeten we minder vliegen en anders reizen. In deze gids geven wij je vijftien duurzame vakantiebelevingen waarvoor je het vliegtuig niet nodig hebt. Het mooie van deze reizen is dat het avontuur al begint zodra je thuis de deur achter je dichttrekt.

15 DROOMBELEVINGEN DICHTER BIJ HUIS

Vakantie Zonder Vliegen is een campagne van onafhankelijke milieuorganisatie Natuur & Milieu in samenwerking met Better Places en Stayokay. De CO2-uitstoot hebben we berekend met behulp van de tool van Milieu Centraal.

VANAF HET WATER DE JUNGLE ONTDEKKEN

LEUK
MET
KIDS

JOUW
BESPARING

- ✈️ Brazilië: 5.400 kg CO2-uitstoot
- 🚆 Dordrecht: 0 kg CO2-uitstoot

Brazilië

Foto: Stayokay - Sjoerd Cuno

De Biesbosch

TIP

Foto: Stayokay

**BLIJVEN
LOGEREN?**
Hoe gaaf zijn deze
duurzame huisjes
van [Stayokay](#)?
Vanaf deze locatie
laat je je kano te
water en peddel je
zo De Biesbosch in.

Nederland kent heuse wetlands, in De Biesbosch bij Dordrecht. Hier hoeft je niet bang te zijn voor reusachtige spinnen, meterslange anaconda's of loerende kaaimannen, zoals in de jungle van Brazilië.

In de Biesbosch vind je ook veel wilde dieren, maar dan een stuk vriendelijker. Je ziet er grote groepen watervogels, vossen en zelfs bevers. Dit gebied is fantastisch te ontdekken vanaf het water. Boek een tocht op een stille fluisterboot of peddel zelf door smalle bochtige kreekjes met hoge rietkragen en overhangende takken. Hier heb je het gevoel dat je echt op avontuur bent.

HOE KOM JE ER?

BINNEN EEN UURTJE BEN JE MET DE TREIN UIT UTRECHT IN DORDRECHT.

NATUUR
& MILIEU

GA OP URBAN ONTDEKKINGSTOCHT

Het Amerikaanse Chicago wordt de geboortestad van de architectuur genoemd. Dat kan wel zijn, maar het is ook heel wat uren vliegen. Bovendien kennen ze daar geen Brabantse gezelligheid.

Nee, dan Eindhoven. Daar ben je binnen no time met de trein. In de hipste stad van Zuid-Nederland barst het van de interessante bouwkunst, gave street art en culturele hotspots. Het mooiste voorbeeld is stadsdeel Strijp-S, het voormalig terrein van Philips.

Foto: VisitBrabant

Foto: VisitBrabant

TIP

FOODIES OPGELET
Bezoek de Down Town Gourmet Market! Een foodhall met stands waar je het lekkerste eten kunt proeven van over de hele wereld.

WEETJE!
Naast Eindhoven ligt het pittoreske plaatsje Nuenen, waar het Brabantse landschap als inspiratie diende voor de meesterwerken van Vincent van Gogh.

Eindhoven

LEUK MET KIDS

Foto: VisitBrabant

HOE KOM JE ER?

BINNEN EEN UUR BEN JE MET DE TREIN OF DE (ELEKTRISCHE) AUTO VAN UTRECHT IN EINDHOVEN.

**NATUUR
& MILIEU**

RUIMTE VOOR RUST

AFSTAND VAN DE DRUKTE

Adem in, adem uit. In het drukke bestaan zijn we vaak op zoek naar momenten van innerlijke rust. En urenlang op Schiphol in de rij staan voor het vliegtuig naar Thailand, is niet per se een bezigheid waarvan je zen wordt, toch?

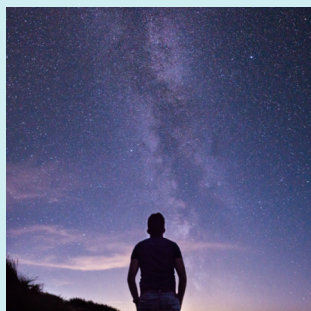
In onze eigen Waddenzee ligt een eiland waar je stilte, rust en ruimte vindt: Terschelling. Het is de ideale plek om even afstand te nemen van het drukke leven. Er worden op Terschelling veel yogaretrates, stilteweekenden en wandeltochten georganiseerd. Laat je inspireren door de luierende zeehonden rond het eiland. Kom tot rust door het geluid van de rollende golven en de zeemeeuwen in de verte.

TIP

BLIJVEN LOGEREN
Dit [Stayokay](#) hostel heeft een perfecte ligging op het eiland. Huur er een fiets, of ga op zeehondentour.

WEETJE!
Op Terschelling is weinig lichtvervuiling. Bij helder weer is op veel plekken 's nachts een diepzwarte hemel te zien vol fonkelende sterren.

LEUK
MET
KIDS

Ecuador

IK ZIE IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET VOGELS KIJKEN

Nationaal Park Lauwersmeer

JOUW
BESPARINGEcuador: 5.700 kg
CO2-uitstootLauwersmeer: 140
kg CO2-uitstoot

Vogels kijken. Een activiteit die razend populair is geworden. Koolmeesjes en mussen kennen we allemaal wel, maar moet je ver weg om bijzondere soorten te zien door je verrekijker? In Ecuador bijvoorbeeld kun je, als je veel geluk hebt en de omstandigheden perfect zijn, een condor spotten.

Dichter bij huis, in het noorden van ons eigen landje, bestaat een heus walhalla voor vogelliefhebbers: Nationaal Park Lauwersmeer. Hier kun je zelfs de imposante zeearend spotten! Vooral in het najaar is het feest. Grote groepen trekvogels rusten dan in dit gebied voordat ze verder vliegen naar het zuiden. Bewonder de vogels vanuit een van de vele speciale vogelkijkhutten.

TIP

TIPS VOOR BEGINNERS

Ben je nieuw in de wereld van het vogels kijken? De Vogelbescherming geeft je [tips](#) over waar en hoe je het best kunt beginnen met spotten.

HOE KOM JE ER?

MET HET OV OF (ELEKTRISCHE) AUTO NAAR BIJVOORBEELD LAUWERSOOG OF ESONSTAD.

NATUUR
& MILIEU

GA OP CHOCOLADEBEDEVAART

Nicaragua is groot in cacao en chocolade. En helaas ook groot in afstand tot Nederland. Niet getreurd: onze sympathieke zuiderburen hebben naast verstand van goed bier en lekkere frieten, namelijk ook de heerlijkste chocolade en pralines.

De schilderachtige steden Brugge, Gent, Antwerpen en Brussel zijn ware chocolademekka's. Je struikelt er werkelijk over de pralineshops, chocolaterieën, charmante tearooms en chocolademuseums. Je reist gemakkelijk van Nederland naar Vlaanderen en van de ene stad naar de andere. Iedere stad heeft weer zijn eigen streekproducten en bijzondere chocolades. Leer zelf pralines maken. Of ontdek de verrassende combinatie van chocolade met lokaal gebrouwen speciaal bier.

TIP

DUURZAME CHOCOLADE

Voor lekkere en duurzame chocola ga je naar: [The Chocolate Line](#) in Antwerpen of Brugge. Voor andere culinaire tips en activiteiten kun je op de website kijken van [Toerisme Vlaanderen](#).

LEUK
MET
KIDS

WEETJE

De Vlamingen eten gemiddeld acht kilo chocola per persoon per jaar! Nederlanders lusten het ook graag met gemiddeld zes kilo per jaar.

JOUW
BESPARING

Nicaragua: 5.200
kg CO2-uitstoot

België: 20 kg
CO2-uitstoot

Nicaragua

Brugge

HOE KOM JE ER?

JE REIST BINNEN TWEE UUR MET DE TREIN VAN AMSTERDAM NAAR ANTWERPEN. JE HOEFT HIER NIET VAN TE VOREN TE RESERVEREN.

NATUUR
& MILIEU

BESTEMMING 6

Een prachtig eiland dat bruist van traditionele muziek, ontelbare festivals en een vriendelijke en trotse bevolking. Nee, we hebben het niet over Cuba, maar over Ierland. Een intens groen land met afgelegen hooglanden, mysterieuze Keltische ruïnes, ontelbare pubs en goede whiskey.

Start je reis in het prachtige eeuwenoude Dublin en dan per trein naar het stoere Cork, het idyllische Killarney en het ruige Galway. De treinverbindingen in Ierland zijn goed en betaalbaar.

JOUW BESPARING

✈️ Cuba: 4.500 kg
CO₂-uitstoot
🚆 Dublin: 260 kg
CO₂-uitstoot

WEETJE

De belletjes in een Guinness-bier zinken in plaats van dat ze opstijgen. Dit heeft te maken met de vorm van het traditionele Guinness-glas.

TIP

LAATSTE HAVEN

Breng een bezoek aan het stadje Cobh. Het was de laatste haven die de Titanic aandeed voor het drie dagen later schipbreuk leed.

DOMPEL JE ONDER IN BRUISENDE CULTURELE ENERGIE

HOE KOM JE ER?

REIS VANUIT NEDERLAND MET DE EUROSTAR NAAR LONDEN. VAN STATION LONDON EUSTON NEEM JE DE TREIN NAAR HOLYHEAD. STAP DAAR OP DE VEERBOOT NAAR DUBLIN.

NATUUR
& MILIEU

BESTEMMING 7

We herontdekken massaal hobby's als puzzelen, breien en fietsen. Ook wandelen is populairder dan ooit. Voor een avontuurlijke wandelreis waarin je even loskomt van je leventje hier, hoef je echt geen dure, verre vlucht naar Nepal te boeken. Het middelgebergte van het Zwarte Woud bij onze oosterburen is de ideale bestemming voor wandelaars van alle niveaus. De routes zijn goed gemarkeerd en sluiten op elkaar aan: de Duitse Gründlichkeit zorgt ervoor dat je niet verdwaalt.

De prachtige langeafstandsroute Westweg loop van noord naar zuid dwars door een natuurgebied. De route is 285 kilometer en bestaat uit elf etappes. De eerste begint in Pforzheim en de laatste eindigt in Basel.

EEN MEERDAAGS WANDELAVONTUUR

HOE KOM JE ER?

PERFECT TE BEREIKEN MET OV ÉN GOED GEREGELD MET OV TER PLAATSE. REIS MET DE TREIN OF MET FLIXBUS NAAR BIJVOORBEELD FREIBURG IM BREISGAU OF PFORZHEIM.

WEETJE!
Het hele
Zwarte Woud
van ongeveer
6.000 km² met
zijn ontelbare
dennenbomen
is beschermd
natuurgebied.

JOUW
BESPARING

 Nepal: 4.000 kg
CO₂-uitstoot
 Duitsland: 60 kg
CO₂-uitstoot

Zwarte Woud

NATUUR
& MILIEU

ALS EEN WARE FREEK VONK DIEREN SPOTTEN

De Camargue

Om de prachtigste natuur te ontdekken en unieke dieren en vogels te spotten, hoef je niet naar Costa Rica. De Camargue in Frankrijk is een uniek natuurgebied. Het staat bekend om de loslopende witte paarden, wilde stieren en zelfs grote groepen roze flamingo's. De Camargue aan de Middellandse Zee heeft verschillende moerasgebieden, mooie meertjes, duinen en interessante lagunes met flamingo's.

ROZE WATER
Breng een bezoek aan de toegangspoort tot de Camargue: vestingstad Aigues-Mortes. Het water rond de stad is roze door het zout.

WEETJE!
Er groeit rijst! Door de vele uren zonlicht lukt het goed om rijst te verbouwen in de Camargue.

HOE KOM JE ER?

RIJD MET DE (ELEKTRISCHE) AUTO OF FLIXBUS NAAR BIJVOORBEELD NÎMES OF MARSEILLE. OF GA MET DE TREIN NAAR MARSEILLE, ARLES, AVIGNON, AIX-EN-PROVENCE OF NÎMES.

NATUUR
& MILIEU

Argentinië

Tsjechië

ACTIEVE VAKANTIE IN DE RUIGE NATUUR

Is twee weken boekjes lezen op het strand met een cocktail in je hand niet de vakantie waarvan jij gelukkig wordt? Nee, de actieve mens heeft bossen, rivieren, bergen en valleien nodig!

Redelijk dicht bij huis ligt een ideale bestemming voor mensen die niet graag stilzitten. Zuid-Bohemen in Tsjechië lijkt gemaakt voor fietsers, wandelaars en klimmers. Het gebied biedt adembenemend mooie uitzichten en prachtige meren, net als Patagonië in Argentinië. Voordeeltje van Tsjechië: je hoeft er niet voor te vliegen.

TIP

BEZOEKJE IN DE BEWOONDE WERELD

Bezoek de gezellige stad Brno, na Praag de grootste van het land. Je vindt er veel gezellig marktjes met traditioneel en heel hip eten. Beklim de Old Town Hall en geniet van een waanzinnig uitzicht over de historische stad.

HOE KOM JE ER?

RIJD MET DE (ELEKTRISCHE) AUTO OF FLIXBUS NAAR BIJVOORBEELD PRAAG OF BRNO.
MET DE TREIN BEN JE IN NEGENTIEN UUR VAN UTRECHT VIA WENEN OF PRAAG IN BRNO.

**NATUUR
& MILIEU**

JOUW BESPARING

✈ Argentinië: 7.100
kg CO2-uitstoot
🚆 Tsjechië: 160 kg
CO2-uitstoot

GA OP WIJN- ONTDEKKINGSTOCHT

Wijnliefhebbers: vergeet vliegbestemming Zuid-Afrika en ontdek wijnland Slovenië. Deze verborgen schat in Zuidoost-Europa heeft een fantastische keuken en hemelse wijnen.

In luxe restaurants, terrassen in de bergen met de mooiste uitzichten, maar ook in de tuinen van boerenfamilies, proef je heerlijke en interessante wijnen. Als je na al dat 'proeven' de volgende dag opstaat met een licht bonkend hoofd, zal de frisse lucht van de ongerepte natuur je goed doen. Ga een stuk wandelen, kajakken of mountainbiken. En voor je het weet is het tijd om verder te gaan waar je gebleven was met proeven.

TIP

ELEKTRISCHE BESTEMMING
In Slovenië én op de route erheen zijn veel laadstations. Het land is uitstekend te bereiken met de elektrische auto.

Slovenië

Een duik in de zee, zonnen op het strand en tussendoor een beetje surfen of volleyballen. Dat is ultieme vakantie. Moet je daarvoor ver van huis? Langs de prachtige westkust van Portugal lopen goede wandelpaden die voeren langs adembenemend mooie stranden. Historical Way en Fisherman's Trail zijn twee van die routes. Je loopt van Santiago do Cacem, dat op twee uur van Lissabon ligt, richting het zuiden naar Cabo de São Vicente. Het is wandelend of fietsend te doen, maar er rijdt ook een bus.

TIP

JOUW BESPARING

✈️ Australië: 8.700
kg CO2-uitstoot
🚆 Portugal: 280 kg
CO2-uitstoot

SURFEN IN ODECEIXE

Stop (of reis direct door en blijf hangen) in het stadje Odeceixe. Daar kun je op het prachtige strand heerlijk surfen.

ZOUT IN JE HAREN, WARMER ZON OP JE HUID

Portugal

HOE KOM JE ER?

REIS VANAF PARIJS IN ZO'N TWINTIG UUR NAAR LISSABON. JE NEEMT VANAF GARE MONTPARNASSE DE TGV NAAR HENDAYE (5 UUR) BIJ DE SPAANSE GRENS. DAAR STAP JE OVER OP DE NACHTTREIN SUD EXPRESO NAAR LISSABON (13,5 UUR).

**NATUUR
& MILIEU**

De verhalen van 1001 nacht zijn zeer bekend in Nederland. Denk maar aan Aladdin en Ali Baba en de veertig rovers. Om in die sferen te komen, hoef je niet naar Marokko of een ander Arabisch land.

In het zuiden van Spanje vind je namelijk de Moorse invloeden ook terug in het eten, de geschiedenis en architectuur. Zelfs het landschap verschilt niet zo erg! Je kunt in natuurgebied Sierra Nevada wandelen of paardrijden door de woestijnachtige bergen. En 's nachts kijken naar de fonkelende sterrenhemel.

GRANADA

Neem eens een kijkje in de stad Granada en waan je in je eigen sprookje. Granada is een mooie combinatie tussen Spanje en Marokko qua cultuur, eten en architectuur. Maar dan iets dichterbij huis.

WAAN JE IN DE SFEREN VAN 1001 NACHT

Spanje

HOE KOM JE ER?

IN 22 UUR BEN JE MET DE (ELEKTRISCHE) AUTO, FLIXBUS OF TREIN (VIA PARIJS, LYON EN BARCELONA, OOK LEUK OM DAAR EENS UIT TE STAPPEN) IN DE STAD GRANADA.

NATUUR & MILIEU

IN DE ZOMERZON GENIETEN VAN HET GOEDE LEVEN

Mooie stranden, stralende zon, andere cultuur en lekker eten. Allemaal begrijpelijke redenen om tijdelijk ons eigen landje te verlaten. Maar om daarvoor nou in het vliegtuig naar Sri Lanka of Bali te stappen...

In Toscane vind je diezelfde beleving: ontelbare zonuren en een wereldberoemde keuken. Misschien is de bevolking wat temperamentvoller dan in Sri Lanka, gastvrij zijn ze zeker! Boek een Agriturismo (verblijf in een landhuis of boerderij) en schuif bij de Italianen aan tafel. Geniet van een door nonna gemaakte klassieke lasagne. Huur een dag een elektrische Vespa en rijd van maaltijd naar maaltijd door de prachtigste ouderwetse dorpjes en mooiste natuur.

TIP

VERBANNEN

Bezoek met de boot ook Elba, het eiland waar Napoleon naar werd verbannen. Wist je dat Elba het derde grootste eiland van Italië is?

JOUW BESPARING

	Sri Lanka: 4.900 kg CO2-uitstoot
	Toscane: 160 kg CO2-uitstoot

LEUK
MET
KIDS

Sri Lanka

Toscane

HOE KOM JE ER?

MET DE (ELEKTRISCHE) AUTO OF FLIXBUS KUN JE NAAR PITTORESKE PLAATSJES ALS SIENNA OF LUCCA RIJDEN, MAAR BEKENDER ZIJN FLORENCE EN PISA. MET DE TREIN REIS JE IN VIJFTIEN UUR DE MEER DAN DUIZEND KILOMETER NAAR FLORENCE.

NATUUR
& MILIEU

MET EEN COCKTAIL IN JE HAND GENIETEN VAN EINDELOZE STRANDEN

Vakantie is voor sommigen het moment om als een dolle te gaan abseilen, mountainbiken en kajakken. Anderen zien als enige acceptabele vorm van beweging: het rietje van een tropische cocktail naar de mond brengen.

Voor mensen uit de laatste groep: vergeet de Malediven en ga naar Kroatië. Het land heeft 1.800 kilometer aan kustlijn en voor de kust meer dan 1.200 beeldschone eilanden. Je vindt er cipressen, kliffen, azuurblauw water en goudgele stranden die heel geschikt zijn om te zwemmen, luieren en cocktails drinken. Mocht je toch een opleving hebben er is in Kroatië meer dan genoeg actiefs te doen.

HOE KOM JE ER?

DE TREIN IS NIET HET EERSTE VERVOERMIDDEL WAARAAN JE DENKT ALS JE NAAR KROATIË WIL. MAAR HET IS EEN FANTASTISCH MOOIE REIS. [BETTER PLACES](#) VERTELT JE ER MEER OVER.

Kroatië

UNIEKE REIZEN

Reisspecialist [Better Places](#) geeft reisinspiratie over Kroatië. Zij bieden unieke reizen aan waarvan niet de grote concerns profiteren, maar de lokale bevolking.

NATUUR
& MILIEU

DE ONGEREPT WILDERNIS BELEVEN

Stel je een ruig, groen en ongerept gebied voor waar het wemelt van de wilde dieren. Waar bruine beren, elanden, wolven en lynxen leven. Maar ook bevers, veelvraten en ontelbare vogelsoorten.

Zit je nu met je gedachten in Canada? Dichter bij huis, zonder een enorme oceaan ertussen, en dus zonder vliegtuig te bereiken, vind je Zweden. Waar al deze dieren in het wild leven. Je kunt er uren op ontdekkingstocht zonder een mens tegen te komen. Midden-Zweden wordt zelfs gezien als de dichtste wildernis van Europa.

HOE KOM JE ER?

DE TREIN IS DÉ UITGELEZEN MANIER OM ONTSPANNEN TE GENIETEN VAN EEN REIS DOOR HET BETOVERENDE ZWEDSE LANDSCHAP. VIA KOPENHAGEN REIS JE ZO DOOR NAAR ZWEDEN. [BETTER PLACES](#) VERTELT JE ER MEER OVER.

**JOUW
BESPARING**

✈️ Canada: 3.800
kg CO2-uitstoot

🚆 Zweden: 240 kg
CO2-uitstoot

Zweden

TIP

FIKA

When in Sweden... juist. Doe mee met de 'Fika'. De kunst van de koffiepauze. De Zweden nemen bewust pauze om bij te praten met koffie en een zoet broodje of gebakje.

**NATUUR
& MILIEU**

Natuur & Milieu is een onafhankelijke milieuorganisatie en gelooft in een duurzame toekomst voor iedereen. We werken aan duurzame oplossingen op het gebied van energie, voedsel, grondstoffen en mobiliteit om klimaatverandering tegen te gaan en de natuur te herstellen.

Help ons andere manieren van reizen stimuleren

Deze reisgids is helemaal gratis. Maar het helpt Natuur & Milieu enorm als je een kleine bijdrage via [Tikkie](#) wil doen. Met jouw bijdrage kunnen we meer duurzame reisinspiratie samenstellen, en ons werk voor verbetering van het internationale treinnetwerk voortzetten.

Lees er meer over op: www.natuurenmilieu.nl/luchtvaart

